

Sázíme ovocné stromky

Pokud jsme z jakýchkoliv důvodů nestihli vysadit stromky na podzim, můžeme to napravit nyní, brzy na jaře. Jen bychom si měli pamatovat, že keře a stromky vysazené v této době musíme podle potřeby opakovaně a vydatně zalévat.

Před výsadbou stromkům ostrým nožem nebo dvousečnými nůžkami zkrátíme kořeny. Odstříháme také všechny poškozené, zaschlé a namrzlé kořeny až po zdravé pletivo (zdravé kořeny mají bílé dřevo, zaschlé kořeny jsou hnědé, namrzlé šedé až černé). Úměrně také zkrátíme příliš dlouhé a slabé kořeny tak, aby kořenová soustava měla pokud možno pravidelný tvar. Řez musí být hladký, kolmý na osu kořene. Délka zkrácení korunky a kořenů je znázorněna na obrázku (obr. 2). Před výsadbou je dobré zkrácené kořeny namočit do zemité kaše, která ovšem musí mít správnou hustotu – nesmí tedy být ani vodnatá, aby nestékala po kořenech, ale ani hustá, aby netvořila na kořenech blátivý obal. Po namočení musíme stromek ihned vysadit. Místo namáčení do zemité kaše můžeme použít přípravek ochranného kořenového hydrogelu, který chrání kořeny před zaschnutím. Přípravek rozpustíme ve vodě tak, aby se změnil ve slizovitý roztok, do kterého pak kořeny stromků namáčíme.

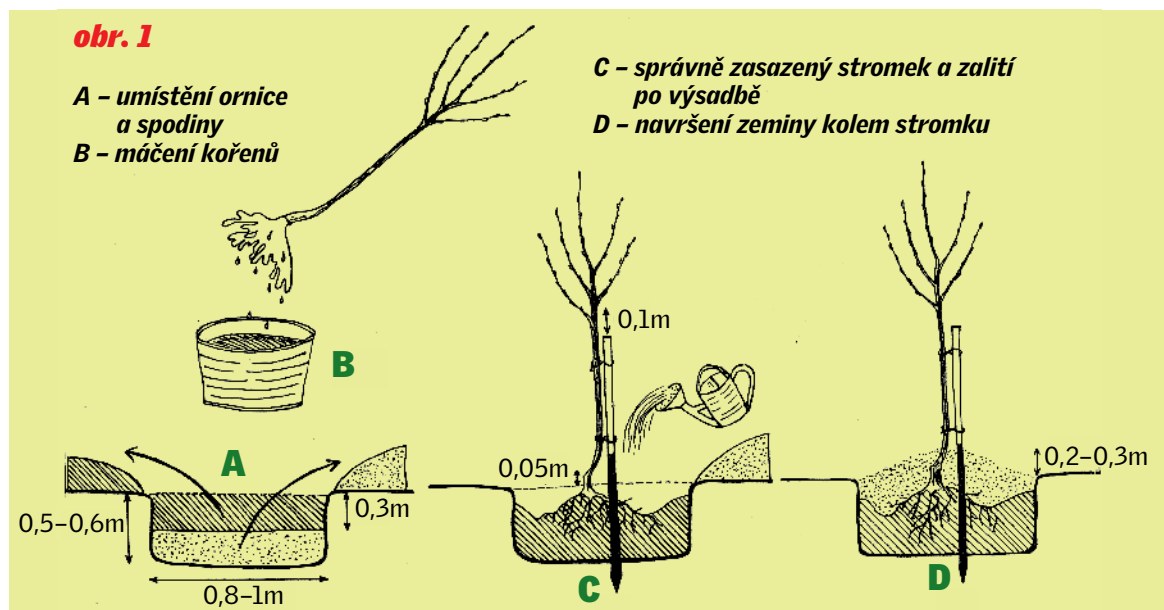
Hloubka výsadby

Při kopání jámy pro výsadbu stromku horní vrstvu půdy, tedy ornici, dáváme

na jednu hromadu, spodní vrstvu pak ukládáme na druhou hromadu. Jáma musí být tak veliká, aby se kořeny nikde nedotýkaly jejího okraje. Rozměry jámy se tedy pohybují od 0,6x0,6 m do 1x1 m, hloubka jámy by pak měla být od 0,3 do 0,6 m (obr. 1). Pokud stromky vysazujeme v trvale zatravněné zahradce, vyhloubíme jámy větší.

Velmi důležité je, aby byl ovocný stromek vysazen ve správné výšce. Stromky zasazené příliš hluboko zakoření z naštěpované části, vliv podnože se tak neuplatní a to oddálí plodnost stromku. Naopak stromky vysazené příliš vysoko špatně zakoření a trpí suchem. Správně vysazený stromek má tedy být tak hlu-

boko, jak rostl ve školce. Musíme počítat s tím, že po slehnutí půdy klesne stromek hlouběji, než jak byl původně vysazen, a proto jej vysazujeme vždy o něco výše. Při výsadbě rozložíme kořenovou soustavu stromků do jámy, prosypeme ji sypkou zeminou a mírně stromkem potřepáváme, aby se zemina dostala mezi kořeny. Když máme jámu asi ze 3/4 zasypanou, půdu přišlápneme, aby ke kořenům pevně přilnula. Než přihneme zbývající zeminu, stromky zalijeme. Zálivka je po výsadbě vždy žádoucí a vysazujeme-li stromky na jaře, je dokonce nutná. Při podzimní výsadbě není tolik potřebná (pokud není podzim příliš suchý), ale určitě přispěje k lepšímu přilnutí zeminy ke kořenům a k vytěsnění přebytečného vzduchu v oblasti kořenové soustavy (stačí 10–15 l vody na stromek). Nakonec zbývající kyprou zeminou jámu doplníme a již ji nepřišlapujeme. Nakypřená vrstva (hrůbek) chrání kořeny před přílišnou ztrátou vody a proti mrazům. Jakmile koncem zimy pomine nebezpečí silnějších mrazů, hrůbek odhrneme (obr. 1). Keře rybízů sázíme asi o 10 cm hlouběji,

Příklady vzdáleností pro sázení jednotlivých druhů stromků a keřů. (Je nutné vždy přihlížet k odrůdě, použité podnoži a kvalitě půdy.)

Jabloně, hrušně

Štíhlé větveno – řady volíme 3–4 m od sebe, vzdálenost stromků 0,8–1,8 m.

Zákrsek – vzdálenost při výsadbě podle použité podnože a odrůdy ve sponu 3,0–4,0 m x 2,5–3 m, nebo řady od sebe 3,5–4,5 m, v řadách 2,5–3 m.

Čtvrtkmen – vysazujeme ve sponu 4–5 m x 3–4 m, nebo řady od sebe 4,5–5 m, vzdálenost v řadách 3,5–4 m.

Pásová výsadba – stromy vysazujeme v řadě 2–2,5 m, řady od sebe 4 m.

Palmeta – vzdálenost stromků v řadách je 1,5–3 m a řady od sebe 3,5 m, podle zvolené palmety.

Broskvně

Nízkokmen s dutou korunou – vysazujeme ve sponu 5–6 m x 3–4 m podle vzrůstu odrůdy a použité podnože.

Zploštělé větveno – vysazujeme ve sponu 4,5–5 m x 2,5 m.

Pásová výsadba – vzdálenost mezi řadami 4–6 m, vzdálenost v řadách 2–5 m.

Meruňky

Čtvrtkmen – vysazujeme ve sponu 5–6 m x 3–4 m, podle vzrůstnosti odrůdy a použité podnože.

Nízké tvary – vysazujeme ve sponu 4,5–5 m x 2,5–3 m, podle vzrůstnosti odrůdy a použité podnože.

Typ stěna – vzdálenost mezi řadami 4,5–5 m, vzdálenost v řadách 2,5–3 m.

Pásová výsadba – vzdálenost mezi řadami 4–6 m, vzdálenost v řadách 2–5 m.

Slivoně

Čtvrtkmen – vysazujeme ve sponu 5–6 m x 4–5 m.

Pásová výsadba – vzdálenost mezi řadami 4–6 m, vzdálenost v řadách 2–3 m.

Třešně a višně

Čtvrtkmen – vysazujeme ve sponu 5–7 m x 4–6 m.

Nízké tvary – vzdálenost mezi řadami 4–6 m, vzdálenost v řadách 2–5 m.

Pásová výsadba – vzdálenost mezi řadami 4–6 m, vzdálenost v řadách 2–5 m. Je nezbytné použít slabě rostoucí podnože.

než rostly ve školce – hlubší výsadba využívá přirozenou schopnost rybízu vytvářet větší množství kořenů i na jednotlivých větvičkách. Keře angreštu můžeme sázet mělčeji než keře rybízu, protože snadněji vytvářejí adventivní pupeny na starším dřevu. Stromky rybízu a angreštu (na podnoži meruzalka) sázíme také o něco hlouběji, než byly ve školce. Důležité je to zejména při slabé kořenové soustavě.

Vyvažování a ochrana

Po výsadbě je třeba stromek přivázat ke kůlu. Kůly je dobré ochránit před hnilobou, nejčastěji se používá opálení v té části, která se dostává do styku s půdou. Do doby, než si půda takzvaně sedne, uvážeme stromek jen volně. Po nějaké době úvazky obnovíme a stromek ke kůlu přivážeme pevně. Uvážujeme vždy tak, aby byl úvazek veden mezi stromkem a kůlem. Konec kůlu by měl být asi 10 cm pod korunu. Různé druhy úvazků jsou znázorněny na obr. 3.

Po výsadbě mladého stromku se musíme postarat o ochranu jeho kmene. Nejčastěji ho okusují zajáci nebo králíci, poško-

dit ho může i pasoucí se skot, spárkatá zvěř nebo my sami stroji při obdělávání půdy. Chrániče mohou být z různého materiálu (obr. 3). Obaly (samozřejmě s výjimkou drátěného pletiva) také v předjaří chrání kmen před vlivy počasí, například při značném kolísání teplot při denním oslunění a nočních mrazech. Proto také v předjaří natíráme kmene vápenným mlékem; bílý nátěr totiž odráží sluneční paprsky. V oblastech ohrožených zvěří, kde není oplocení, doporučuji pěstovat raději polokmeny s malou korunou, které je možné chrániči lépe zabezpečit. ■

Miloslav Richter

Kresby: autor, foto: autor a Shutterstock

